

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao superior**

Parte específica

**Economía e organización
de empresas**

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
3.Criterios de avaliación e comentarios	8
3.1 Criterios que se empregan no exercicio.....	8
3.2 Criterios que se empregan no exercicio modificando o procedemento base.....	9
3.3 Criterios excluídos do exercicio.....	9
4.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	10
Pregunta 1.....	10
Pregunta 2.....	10
Pregunta 3.....	11
Pregunta 4.....	12
Pregunta 5.....	13
Pregunta 6.....	13
Pregunta 7.....	14

1. Formato e duración

Este exercicio terá unha duración dunha hora e media.

A proba consta de sete preguntas, algunha con varios apartados.

Valorarase a utilización dunha linguaxe con termos económicos axeitados, a coherencia nas ideas expostas e a claridade na redacción.

Débense xustificar todas as respostas. Canto aos exercicios, ademais da consecución dun resultado correcto é moi importante comentar adecuadamente e con sentido económico os resultados acadados.

Pódese usar calculadora non gráfica e non programable.

2. Exercicio

Proba de

Código

CSPE040

Economía e
organización de
empresas

Control

Poña aquí a etiqueta
de control do exame

(código só en letras)

Economía e organización de empresas

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
ECONOMÍA E ORG. DE EMPRESAS
[CS.PE.040]

PÁXINA 1/3

1. O Sr. Xosé Antón Rodríguez fundou “Carromato, SLU”, unha empresa de comercialización de accesorios para o automóbil. [2,25 puntos]

- a) **Argumente cal podería ser unha localización adecuada para este tipo de empresa.**
- b) **Diga e xustifique que forma xurídica ten a empresa. Identifique tres características diferenciadoras deste tipo de sociedade.**

1. El Sr. Xosé Antón Rodríguez fundó “Carromato, SLU”, una empresa de comercialización de accesorios para el automóvil. [2,25 puntos]

- a) *Argumente cuál podría ser una localización adecuada para este tipo de empresa.*
- b) *Diga y justifique qué forma jurídica tiene la empresa. Identifique tres características diferenciadoras de este tipo de sociedad.*

2. Nun principio, o Sr. Rodríguez levaba a cabo todas as actividades da empresa, pero agora a empresa medrou e necesita definir unha determinada estrutura organizativa. Identifique cinco áreas funcionais coas que podería contar a empresa e xustifique a necesidade da súa existencia. [1,25 puntos]

2. En un principio, el Sr. Rodríguez llevaba a cabo todas las actividades de la empresa, pero ahora la empresa creció y necesita definir una determinada estructura organizativa. Identifique cinco áreas funcionales con las que podría contar la empresa y justifique la necesidad de su existencia. [1,25 puntos]

3. Ao final do exercicio a empresa “Carromato, SLU” presenta a información contable que se indica na táboa da páxina seguinte, expresada en euros: [2,50 puntos]

- a) **Elabore o balance agrupando os elementos en masas patrimoniais.**
- b) **Analice a situación financeira da empresa a través do fondo de manobra.**
- c) **Calcula e comente a ratio de endebedamento.**

3. Al final del ejercicio la empresa “Carromato, SLU” presenta la información contable que se indica en la tabla de la página siguiente, expresada en euros: [2,50 puntos]

- a) *Elabore el balance agrupando los elementos en masas patrimoniales.*
- b) *Analice la situación financiera de la empresa a través del fondo de maniobra.*
- c) *Calcule y comente la ratio de endeudamiento.*

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004**Parte específica**
ECONOMÍA E ORG. DE EMPRESAS
[CS.PE.040]

PÁXINA 2/3

Capital social <i>Capital social</i>	38.000	Provedores <i>Proveedores</i>	9.260
Cientes <i>Cientes</i>	8.590	Elementos de transporte <i>Elementos de transporte</i>	30.000
Moblaxe <i>Mobiliario</i>	6.000	Débedas a longo prazo con entidades de crédito <i>Deudas a largo plazo con entidades de crédito</i>	17.500
Caixa <i>Caja</i>	2.000	Construcións <i>Construcciones</i>	36.300
Amortización acumulada inmovilizado <i>Amortización acumulada inmovilizado</i>	8.000	Cientes, efectos comerciais para cobrar <i>Cientes, efectos comerciales para cobrar</i>	9.000
Equipos para proceso de información <i>Equipos para proceso de información</i>	2.890	Débedas a curto prazo <i>Deudas a corto plazo</i>	41.000
Bancos c/c <i>Bancos c/c</i>	12.000	Reservas <i>Reservas</i>	3.000
Aplicacións informáticas <i>Aplicaciones informáticas</i>	2.580	Existencias <i>Existencias</i>	7.400

Información complementaria sobre ratios: ratio de endebedamento = exigible total / pasivo total

Información complementaria sobre ratios: ratio de endeudamiento = exigible total / pasivo total

4. O Sr. Rodríguez quere ampliar o seu negocio dedicándose tamén á fabricación de chalecos reflectantes de seguridade. Ten que procurar un local, comprar maquinaria, contratar novos empregados, etc. [2,50 puntos]

a) Que fontes de financiamento pode empregar para poder dispor da maquinaria?

b) Para a fabricación dos chalecos estímase que os custos fixos ascenden a 20.000 euros e o custo variable unitario a 1 euro. Se o prezo de venda de cada chaleco se fixa en 5 euros, calcule o punto morto ou limiar de rendibilidade, realice a representación gráfica e interprete os resultados obtidos.

4. El Sr. Rodríguez quiere ampliar su negocio dedicándose también a la fabricación de chalecos reflectantes de seguridad. Tiene que buscar un local, comprar maquinaria, contratar nuevos empleados, etc. [2,50 puntos]

a) ¿Qué fuentes de financiación puede emplear para poder disponer de la maquinaria?

b) Para la fabricación de los chalecos se estima que los costes fijos ascienden a 20.000 euros y el coste variable unitario a 1 euro. Si el precio de venta de cada chaleco se fija en 5 euros, calcule el punto muerto o humbral de rentabilidad, realice la representación gráfica e interprete los resultados obtenidos.

5. No mes de xullo o Goberno vai aumentar o importe do salario mínimo interprofesional (SMI). Supón esta modificación un cambio no contorno xeral ou no contorno específico da empresa “Carromato, SLU”? Xustifique a súa resposta. [0,50 puntos]

5. En el mes de julio el Gobierno va a aumentar el importe del salario mínimo interprofesional (SMI). ¿Supone esta modificación un cambio en el entorno general o en el entorno específico de la empresa “Carromato, SLU”? Justifique su respuesta. [0,50 puntos]

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
ECONOMÍA E ORG. DE EMPRESAS
[CS.PE.040]

PÁXINA 3/3

6. Explique como esta empresa pode contribuír ao benestar social aínda que o obxectivo do seu propietario sexa o propio beneficio. [0,50 puntos]

6. Explique cómo esta empresa puede contribuir al bienestar social aunque el objetivo de su propietario sea el propio beneficio. [0,50 puntos]

7. O xefe do departamento de vendas de “Carromato, SLU” e o encargado de almacén comparten unha gran afección polo teatro; con frecuencia van xuntos, no seu tempo de lecer, a representacións teatrais.

Existe organización informal nesta empresa? Xustifique a súa resposta. [0,50 puntos]

7. El jefe del departamento de ventas de “Carromato, SLU” y el encargado de almacén comparten una gran afición por el teatro; con frecuencia van juntos, en su tiempo de ocio, a representaciones teatrales.

¿Existe organización informal en esta empresa? Justifique su respuesta. [0,50 puntos]

3. Criterios de avaliación e comentarios

3.1 Criterios que se empregan no exercicio

- Clasificar os diferentes tipos de empresas, sinalando os seus trazos diferenciais, e analizar as vantaxes e os inconvenientes da maior ou menor dimensión da empresa e do seu carácter público ou privado.
 - Este criterio valórase na pregunta 1 (cuestión b).
- Identificar os distintos factores externos que inflúen na empresa, sinalando exemplos representativos e circunstancias que ilustren esta incidencia, e analizar nalgún caso concreto este proceso de interacción.
 - Este criterio valórase na pregunta 1 (cuestión a) e na pregunta 5.
- Caracterizar as áreas básicas de actividade da empresa, sinalando as súas relacións, as interdependencias e o distinto peso e importancia segundo o tipo de empresa, e describir o proceso de funcionamento dun ciclo completo dunha empresa tipo.
 - Este criterio valórase na pregunta 2.
- A partir do coñecemento directo dunha empresa ou institución, describir a súa estrutura organizativa, o seu estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación nas decisións e a organización informal, así como detectar problemas e disfuncións.
 - Este criterio valórase na pregunta 7.
- A partir dos datos económicos esenciais dunha empresa, propor medidas que traten de mellorar a súa produtividade, sinalando e cada caso as súas vantaxes e os seus inconvenientes, e analizar o posible conflito entre concorrencia e responsabilidade social e ética.
 - Este criterio valórase na pregunta 6.
- A partir dos datos básicos do balance dunha empresa, identificar a función dos seus elementos patrimoniais e interpretar o sentido económico e financeiro de cada un dos seus apartados, detectando posibles desequilibrios.
 - Este criterio valórase na pregunta 3 (cuestións a, b, c).
- Identificar as principais fontes de financiamento da empresa e analizar, nun suposto concreto de financiamento externo, as distintas opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.
 - Este criterio valórase na pregunta 4.

3.2 Criterios que se empregan no exercicio modificando o procedemento base

- Planificar e levar a cabo un plan de observación dunha empresa local e presentar a información de forma organizada e intelixible, incorporando opinións e xuízos propios e con referencias a exemplos e datos apropiados..
 - **Nota:** este criterio non se pode avaliar directamente, dada a dificultade pola duración do exame, pero pódese valorar indirectamente presentando información sobre a realidade da empresa e formulando preguntas que evidencien a capacidade do alumno para organizar a información de xeito intelixible e para obter datos e conclusións.
 - Este criterio valórase nas preguntas 3 (cuestións a, b, c) e 4 (cuestión b).

3.3 Criterios excluídos do exercicio

- Non se exclúe ningún criterio.

4. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

- a) [1,00 punto: 0,25 cada aspecto mencionado]
 - Trátase dunha empresa comercial, polo que para fixar a súa localización teremos en conta:
 - A proximidade da demanda. Os clientes potenciais poden ser tanto particulares como empresas; por exemplo, talleres de reparación de vehículos, polo que será interesante situarse preto dos posibles clientes.
 - A visibilidade do local. É mellor situalo nunha planta baixa que nun soto ou nunha planta alta, porque vai estar máis visible para os posibles clientes e, ademais, resultará máis cómodo para a entrada e saída de mercadoría.
 - A facilidade de comunicacións e a comodidade de acceso. Cómpre situalo nunha zona con facilidade de aparcamento, de tránsito fluído e mesmo con dispoñibilidade de transporte público.
 - Pode tamén resultar vantaxoso situarse preto da competencia, porque aos clientes gústalles comparar as ofertas de establecementos similares.
- b) [1,25 puntos: 0,25 a identificación; 0,25 a xustificación; 0,25 cada característica]
 - Trátase dunha sociedade limitada unipersoal, porque na súa denominación aparecen as siglas SLU. Por lei, a razón social dunha sociedade de responsabilidade limitada unipersoal debe estar formada polo nome seguido de “sociedade de responsabilidade limitada unipersoal” ou “sociedade limitada unipersoal” ou as siglas “SLU”: “Carromato, SLU.”
 - Algunhas das características diferenciadoras son (cómpre só mencionar tres):
 - Número de socios: 1
 - Responsabilidade das débedas sociais fronte a terceiros: limitada a achega ao capital social da empresa.
 - Capital social mínimo: 3.005,06 euros.
 - O capital social ten que estar totalmente subscrito e desembolsado no momento da constitución.
 - O capital social está dividido en participacións iguais, acumulables e indivisibles.

Pregunta 2

- [1,25 puntos: 0,25 cada área comentada]

- Área de aprovisionamento. “Carromato, SLU” precisa adquirir do exterior os produtos que vai comercializar, así como diversos materiais e servizos necesarios para levar a cabo a súa actividade.
- Área comercial. A empresa precisa vender os seus produtos, para o que ten que dalos a coñecer e facilitar a súa distribución.
- Área de recursos humanos. A actividade da empresa depende fundamentalmente das persoas que traballan nela. Cómpre tomar decisións sobre a organización do persoal, a selección, etc.
- Área económico-financeira. É importante obter información acerca do resultado das actividades da empresa e das variacións do patrimonio, e determinar que proxectos de investimento e que fontes de financiamento son os máis adecuados.
- Área de dirección e control. Cómpre contar cunha dirección que organice de xeito adecuado os recursos cos que conta a empresa.

Pregunta 3

- a) [1,00 punto: 0,25 de penalización por elemento situado de xeito incorrecto no balance]

ACTIVO		PASIVO	
INMOBILIZADO	69.770	RECURSOS PROPIOS	41.000
Construcións	36.300	Capital social	38.000
Elementos de transporte	30.000	Reservas	3.000
Moblaxe	6.000	ESIXIBLE A LONGO PRAZO	17.500
Equipos de proceso de información	2.890	Débedas a longo prazo con entidades de crédito	17.500
Aplicacións informáticas	2.580		
Amortización acumulada inmovilizado	(8.000)	ESIXIBLE A CURTO PRAZO	50.260
EXISTENCIAS	7.400	Débedas a curto prazo	41.000
Existencias	7.400	Provedores	9.260
REALIZABLE	17.590		
Cientes	8.590		
Cientes, efectos comerciais para cobrar	9.000		
DISPONIBLE	14.000		
Bancos c/c	12.000		
Caixa	2.000		
TOTAL ACTIVO	108 760	TOTAL PASIVO	108 760

- b) [1,00 punto: 0,50 o cálculo; 0,50 o comentario]

– Cálculo fondo de manobra:

$$\text{Fondo de manobra} = \text{Activo circulante} - \text{Pasivo circulante} = 38.990 - 50.260 = -11.270 \text{ euros}$$

$$\text{Activo circulante} = \text{Existencias} + \text{Realizable} + \text{Disponible} = 7.400 + 17.590 + 14.000 = 38.990 \text{ euros}$$

$$\text{Pasivo circulante} = \text{Esixible a curto prazo} = 50.260 \text{ euros}$$

- Interpretación: a información que proporciona o fondo de manobra utilízase para determinar se a empresa se atopa nunha situación de equilibrio financeiro a curto prazo; é dicir, se ten capacidade de devolver as débedas recollidas no seu pasivo circulante cos recursos de que dispón en efectivo ou que pode xerar a curto prazo, e que se recollen no activo circulante. O resultado, ao ser negativo (-11.270 euros) indica que a empresa pode ter dificultades para facer fronte as débedas que ten a curto prazo co seu activo circulante. Esta é unha situación de desequilibrio financeiro que desencadea nunha suspensión de pagamentos.

- c) [0,50 puntos: 0,25 o cálculo; 0,25 o comentario]

- Cálculo ratio:

$$\text{Ratio de endebedamento} = \frac{\text{Esixible total}}{\text{Pasivo total}} = \frac{67.760}{108.760} = 0,62$$

$$\text{Esixible total} = \text{Esixible a l/p} + \text{Esixible a c/p} = 17.500 + 50.260 = 67.760$$

- Interpretación:

Analiza se a empresa se financia con recursos propios ou con esixible. Indica a proporción que representan as débedas no total do pasivo. O valor óptimo desta ratio podería situarse arredor de 0,5. Na medida en que sexa superior, a empresa podería acharse excesivamente endebedada. A ratio obtida (0,62) é superior ao valor óptimo (0,5), polo que a empresa está endebedada nunha proporción maior á recomendada. O 62% do activo da empresa “Carromato, SLU” está financiado con pasivo esixible, mentres que o 38% restante se financia con recursos propios.

Pregunta 4

- a) [1,25 puntos: 0,25 cada fonte mencionada]

Como a maquinaria é un elemento de activo fixo, a empresa debería usar fontes de financiamento a longo prazo, como:

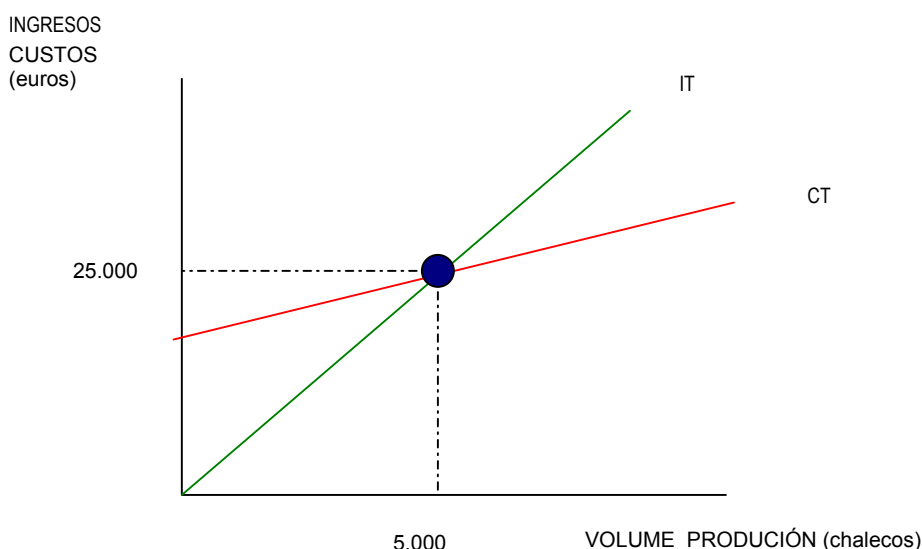
- As reservas ou os beneficios non distribuídos que se reteñen na empresa para realizar novos investimentos (autofinanciamento).
- Ampliando o capital da empresa.
- Solicitando un préstamo ou crédito bancario a longo prazo.
- Deixando a deber a maquinaria ao proveedor ou subministrador a un período superior a un ano.
- A través de *leasing*.

- b) [1,25 puntos: 0,50 o cálculo; 0,50 a interpretación; 0,25 a representación gráfica]

$$Q = \frac{CF}{P - CV_u} = \frac{20.000}{5 - 1} = 5.000 \text{ chale cos reflec tan tes}$$

- O punto morto ou limiar de rendibilidade é o volume de produción ou vendas para o que a empresa non ten nin perdas nin beneficios. O punto morto da empresa “Carromato, SLU” é de 5.000 chalecos. Para niveis de produción superiores, a empresa terá beneficios, mentres que para niveis de produción inferiores a 5.000 chalecos terá perdas
- Representación gráfica:

Volume de produción (Q)	Ingresos totais ($IT=P \times Q$)	Costes totais ($CT=CF+CV_{ux}Q$)
0	0	20.000
5.000	25.000	25.000

- No punto morto coinciden os ingresos totais e os custos totais. Para volumes de produción inferiores a 5.000 chalecos os ingresos son menores ca os custos totais; neste caso a empresa terá perdas. Porén, se o volume de produción é maior que 5.000 chalecos, a empresa terá beneficios, dado que os ingresos son maiores ca os custos totais.

Pregunta 5

[0,50 puntos: 0,25 a identificación do contorno; 0,25 a xustificación]

Supón un cambio no contorno xeral da empresa. A modificación do salario mínimo supón unha modificación da normativa laboral. A normativa laboral é un dos factores que determina o contorno xeral da empresa, xa que afecta a todas as empresas e non só a “Carromato, SLU”.

Pregunta 6

[0,50 puntos: 0,25 cada aspecto mencionado]

- Creando riqueza e xerando prosperidade entre a poboación do lugar onde está situada mediante creación de postos de traballo, seguridade no traballo, formación do persoal, pagamento de impostos que permitan desenvolver e mellorar os servizos públicos, etc.

- Respectando o medio, mellorando os procesos produtivos para reducir a contaminación, reciclando e tratando residuos, etc.

Pregunta 7

[0,50 puntos]

- Si, existe unha organización informal, dado que a organización informal pode definirse como o conxunto de relacións persoais e sociais que non están preestablecidas pola dirección e que xorden de xeito espontáneo como consecuencia da relación dos traballadores. Os lazos de amizade que existen entre esas dúas persoas, por compartir xuntos unha afección, van influír nas decisións que se tomen na empresa, así como na comunicación empresarial.